

Облікова картка дисертації

I. Загальні відомості

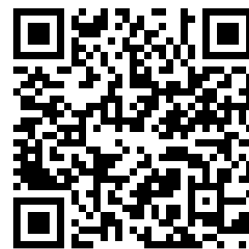
Державний обліковий номер: 0826U001574

Особливі позначки: відкрита

Дата реєстрації: 12-05-2026

Статус: Запланована

Реквізити наказу МОН / наказу закладу:

II. Відомості про здобувача

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Усатюк Олександр Васильович

2. Oleksandr V. Usatiuk

Кваліфікація:

Ідентифікатор ORCID ID: Не застосовується

Вид дисертації: доктор філософії

Аспірантура/Докторантура: так

Шифр наукової спеціальності: 201

Назва наукової спеціальності: Агрономія

Галузь / галузі знань: аграрні науки та продовольство

Освітньо-наукова програма зі спеціальності: Агрономія

Дата захисту: 25-06-2026

Спеціальність за освітою: Агрономія

Місце роботи здобувача: Уманський національний університет

Код за ЄДРПОУ: 00493787

Місцезнаходження: вул. Інститутська, Умань, Уманський р-н., 20301, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

III. Відомості про організацію, де відбувся захист

Шифр спеціалізованої вченої ради (разової спеціалізованої вченої ради): PhD 13612

Повне найменування юридичної особи: Уманський національний університет

Код за ЄДРПОУ: 00493787

Місцезнаходження: вул. Інститутська, Умань, Уманський р-н., 20301, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

IV. Відомості про підприємство, установу, організацію, в якій було виконано дисертацію

Повне найменування юридичної особи: Уманський національний університет

Код за ЄДРПОУ: 00493787

Місцезнаходження: вул. Інститутська, Умань, Уманський р-н., 20301, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

V. Відомості про дисертацію

Мова дисертації: Українська

Коди тематичних рубрик: 68.33.29, 68.35.37

Тема дисертації:

1. Формування продуктивності соняшнику залежно від елементів технології вирощування в умовах Правобережного Лісостепу України
2. Formation of sunflower productivity depending on the elements of cultivation technology in the conditions of the Right-Bank Forest-Steppe of Ukraine

Реферат:

1. Дисертація на здобуття наукового ступеня доктора філософії за спеціальністю 201 «Агрономія» (20 – Аграрні науки та продовольство). – Уманський національний університет, Умань, 2026. У дисертації наведено результати дослідження різної густоти посіву соняшнику для різних гібридів на тлі без добрив і внесення N60P30K30, а також застосування мікродобрив (B, Zn) і препарату Вимпел 2 сумісно з основними елементами живлення на основні показники продуктивності рослин. У середньому за три роки досліджень площа кошика соняшнику в варіанті без добрив становила 31,7 см² і зростала до 33,0 см² за внесення N30P30K30 або на 4 % і до 33,8 см² за внесення N60P30K30, або на 7 %. Необхідно відзначити, що застосування мікродобрив і препаратів окремо та сумісно забезпечували площу кошика на рівні 34,0–34,2 см, що було в межах варіанту з повним мінеральним добривом. У середньому за три роки досліджень маса 1000 насінин соняшнику в варіанті без добрив становила 54,6 г і зростала до 55,5 г за внесення N30P30K30 або на 2

% і до 56,5 г за внесення N60P30K30, або на 3 %. Необхідно відзначити, що застосування мікродобрив і препаратів окремо та сумісно забезпечували масу 1000 насінин на рівні 54,6–55,5 г, що було в межах варіанту з повним мінеральним добривом. При цьому за внесення препарату Вимпел 2 окремо та сумісно з мікродобривами навіть мало тенденцію до зменшення цього показника, що зумовлено фізіолого-біохімічними змінами за їх застосування. Встановлено, що застосування основних елементів живлення та мікродобрив впливали на кількість насінин соняшнику в одному кошику. Так, у середньому за три роки досліджень маса насіння на рослині соняшнику в варіанті без добрив становила 1155 шт. і зростала до 1428 шт. за внесення N30P30K30 або на 24 % і до 1520 шт. за внесення N60P30K30, або на 32 %. Необхідно відзначити, що застосування мікродобрив і препаратів окремо та сумісно забезпечували масу насіння на рівні 1415–1524 г, що було в межах варіанту з повним мінеральним добривом. Значно сильніше змінювалась маса насіння з однієї рослини соняшнику. У середньому за три роки досліджень цей показник збільшувався від 63,3 г у варіанті без добрив до 79,3–86,2 г за внесення N30–60P30K30 або на 25–36 %. За умови застосування мікродобрив і препарату Вимпел 2 маса насіння збільшувалась до 78,7–83,2 г або на 34–34 % порівняно з контролем. Вищі показники маси насіння з однієї рослини отримано за вирощування соняшнику в 2023 і 2025 рр. – 67,2–96,0 г, а в 2024 р. – 51,6–72,2 г залежно від сценарію застосування добрив. Застосування добрив достовірно збільшувало врожайність насіння соняшнику. При цьому внесення мінеральних добрив збільшувало її на 30–43 %. Застосування мікродобрив впливало на врожайність по різному. Так, борні добрива та препарат Вимпел 2 збільшували врожайність на 32–38 %, а цинкові дещо зменшували цей показник. Мінеральні добрива (особливо азот у дозі N₆₀) забезпечували найвищий приріст урожаю, але їх ефективність суттєво зменшувалась у посушливі роки. Підвищення азотного живлення до N₆₀P₃₀K₃₀ забезпечило найвищу середню врожайність – 3,78 т/га, що становить + 1,14 т/га до контролю і +0,34 т/га до фону. Цей варіант найкраще проявив себе за більш сприятливих умов 2023 і 2025 рр., що свідчить про високу чутливість до вологозабезпечення: за посушливих умов 2024 року ефект знизився (2,94 т/га). У середньому за три роки досліджень вміст олії в насінні знижувався від застосування добрив. Так, у варіанті без добрив цей показник становив 52,6 %, а за внесення добрив – 51,2–51,9 %. При цьому показник вмісту олії в насінні соняшнику за внесення мікродобрив були на рівні варіанту N30P30K30. Результати досліджень свідчать, що найвищий вихід олії з урожаю насіння соняшнику отримано за внесення N60P30K30 – 2207 кг/га. У варіанті N30P30K30 цей показник був на 7 % меншим – 2060 кг/га. Варіанти із внесенням бору та препарату Вимпел 2 забезпечували на 3–5 % вищий вихід олії порівняно з внесенням N30P30K30. Комплексне застосування мікродобрив і препарату Вимпел 2 забезпечили вихід олії на рівні варіанту без позакореневого обприскування. Встановлено, що вирощування гібриду НК Бріо було економічно ефективним порівняно з вирощуванням гібридів Суомі та Арізона, а також Тутті. При цьому густина посіву 60 тис. шт./га забезпечувала найвищий прибуток – 72,1 тис. грн./га. Необхідно відзначити, що найбільшу ефективність забезпечувало вирощування гібридів соняшнику за внесення N60P30K30 – 92,4–94,2 тис. грн./га залежно від густоти посіву. Застосування повного мінерального добрива забезпечувало збільшення прибутку на 22,0–26,7 тис. грн./га залежно від густоти посіву.

2. Dissertation for the degree of Doctor of Philosophy in the specialty 201 "Agronomy" (20 – Agrarian Sciences and Food). – Uman National University, Uman, 2026. The dissertation presents the results of a study of different sowing densities of sunflower for different hybrids on the background of no fertilizers and the application of N60P30K30, as well as the use of microfertilizers (B, Zn) and the drug Vympel 2 in combination with the main nutrients on the main indicators of plant productivity. On average over three years of research, the area of the sunflower basket in the variant without fertilizers was 31.7 cm² and increased to 33.0 cm² with the application of N30P30K30 or by 4 % and to 33.8 cm² with the application of N60P30K30, or by 7 %. It should be noted that the use of microfertilizers and preparations separately and together provided a basket area of 34.0–34.2 cm, which was within the range of the option with full mineral fertilizer. On average, over three years of research, the mass of 1000 sunflower seeds in the option without fertilizers was 54.6 g and increased to 55.5 g with the application of N30P30K30 or by 2 % and to 56.5 g with the application of N60P30K30, or by 3 %. It should be noted that the use of microfertilizers and preparations separately and together provided a mass of 1000 seeds at the level of 54.6–55.5

g, which was within the range of the option with full mineral fertilizer. At the same time, when applying the preparation Vympel 2 separately and together with microfertilizers, there was even a tendency to reduce this indicator, which is due to physiological and biochemical changes during their application. It was found that the use of basic nutrients and micronutrients affected the number of sunflower seeds in one basket. Thus, on average over three years of research, the mass of seeds on a sunflower plant in the variant without fertilizers was 1155 pcs. and increased to 1428 pcs. with the application of N30P30K30 or by 24 % and to 1520 pcs. with the application of N60P30K30, or by 32 %. It should be noted that the use of micronutrients and preparations separately and jointly provided the mass of seeds at the level of 1415–1524 g, which was within the range of the variant with full mineral fertilizer. The mass of seeds from one sunflower plant changed much more strongly. On average over three years of research, this indicator increased from 63.3 g in the variant without fertilizers to 79.3–86.2 g with the application of N30–60P30K30 or by 25–36 %. With the use of microfertilizers and the drug Vympel 2, the seed mass increased to 78.7–83.2 g or by 34–34 % compared to the control. Higher indicators of seed mass from one plant were obtained when growing sunflower in 2023 and 2025 – 67.2–96.0 g, and in 2024 – 51.6–72.2 g depending on the fertilizer application scenario. The use of fertilizers significantly increased the yield of sunflower seeds. At the same time, the application of mineral fertilizers increased it by 30–43 %. The use of microfertilizers affected the yield differently. Thus, boron fertilizers and the drug Vympel 2 increased the yield by 32–38 %, and zinc fertilizers slightly reduced this indicator. Mineral fertilizers (especially nitrogen at a dose of N₆₀) provided the highest yield increase, but their effectiveness significantly decreased in dry years. Increasing nitrogen nutrition to N₆₀P₃₀K₃₀ provided the highest average yield – 3.78 t/ha, which is + 1.14 t/ha to the control and +0.34 t/ha to the background. This option performed best under more favorable conditions in 2023 and 2025, which indicates a high sensitivity to moisture supply: under dry conditions in 2024, the effect decreased (2.94 t/ha). On average, over three years of research, the fat content in seeds decreased due to the use of fertilizers. Thus, in the option without fertilizers, this indicator was 52.6 %, and with fertilizers – 51.2–51.9 %. At the same time, the fat content in sunflower seeds with the application of microfertilizers was at the level of the N30P30K30 variant. The results of the studies show that the highest fat yield from the sunflower seed crop was obtained with the application of N60P30K30 – 2207 kg/ha. In the N30P30K30 variant, this figure was 7 % lower – 2060 kg/ha. Variants with the application of boron and the drug Vympel 2 provided a 3–5 % higher fat yield compared to the application of N30P30K30. The complex application of microfertilizers and the drug Vympel 2 provided a fat yield at the level of the variant without foliar spraying. It was found that the cultivation of the hybrid NK Brio was economically efficient compared to the cultivation of hybrids Suomi and Arizona, as well as Tutti. At the same time, the sowing density of 60 thousand pcs./ha provided the highest profit – 72.1 thousand UAH/ha.

Державний реєстраційний номер ДіР:

Пріоритетний напрям розвитку науки і техніки: Раціональне природокористування

Стратегічний пріоритетний напрям інноваційної діяльності: Технологічне оновлення та розвиток агропромислового комплексу

Підсумки дослідження: Нове вирішення актуального наукового завдання

Публікації:

- Черно О.Д., Усатюк О.В. Ріст рослин соняшнику за різних сценаріїв застосування мікродобрив на тлі основного внесення елементів живлення. Збірник наукових праць Уманського національного університету. 2025. Вип. 107. Ч. 1. С. 439–444.
- Черно О. Д., Усатюк О. В. Урожайність соняшнику залежно від удобрення. Аграрні інновації. 2025. № 33. С. 154–159.
- Черно О. Д., Усатюк О. В. Продуктивність різних гібридів соняшнику за різної густоти посіву. Таврійський науковий вісник. 2025. № 146. Ч. 2. С. 21–25.

- Черно О. Д., Усатюк О. В. Ефективність удобрення соняшнику в збалансованому природокористуванні. «Наукове забезпечення виробництва конкурентоспроможної сільськогосподарської продукції в умовах формування екологічно-стійких агроландшафтів»: збірник тез міжнародної інтернет-конференції, 17 червня 2025 р. Умань, 2025. С. 190–191.
- Черно О. Д., Усатюк О. В. Формування врожаю соняшнику залежно від удобрення. Наукові засади підвищення ефективності сільськогосподарського виробництва: матеріали ІХ Міжнар. наук.-практ. конф., 28 листопада 2025 р. Держ. біотехнологічний ун-т. Харків, 2025. С. 359–360.
- Господаренко Г.М., Мусієнко Л.А., Усатюк О.В., Іванова І.В. Вплив умов вирощування на продуктивність соняшника. Матеріали всеукраїнської науково-практичної конференції «Актуальні питання агротехнологій» присвяченій 150-річчю академіка О. І. Душечкіна (м. Умань, 20 листопада 2024 р.). Умань, 2024. с. 8–10.
- Musiienko L.A., Usatiuk O.V. Main conditions for sunflower cultivation. Collection of Scientific Papers with the Proceedings of the 4th International Scientific and Practical Conference «New Horizons in Scientific Research: Challenges and Solutions» (June 30 – July 2, 2025. Marseille, France). European Open Science Space, 2025. P. 24–25.
- Черно О., Попов К., Усатюк О. Вплив метеорологічних умов і густоті стояння рослин на продуктивність соняшника у Правобережному Лісостепу. Collection of Scientific Papers with the Proceedings of the 5th International Scientific and Practical Conference «Evolving Science: Theories, Discoveries and Practical Outcomes» (September 8–10, 2025. Zurich, Switzerland). European Open Science Space, 2025. P. 8–10.
- Усатюк О. В. Урожайність соняшнику залежно від удобрення. Матеріали Міжнародної науково-практичної конференції «Актуальні питання агротехнологій» (м. Умань, 20–21 листопада 2025 р.). Умань, 2025. С. 106–109.

Наукова (науково-технічна) продукція:

Соціально-економічна спрямованість:

Охоронні документи на ОПВ:

Впровадження результатів дисертації: Впроваджено

Зв'язок з науковими темами: 0121U112521

VI. Відомості про наукового керівника/керівників (консультанта)

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Черно Олена Дмитрівна

2. Olena D. Chernob

Кваліфікація: к. с.-г. н., доц., 06.01.04

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0001-5021-9340

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Уманський національний університет

Код за ЄДРПОУ: 00493787

Місцезнаходження: вул. Інститутська, Умань, Уманський р-н., 20301, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

VII. Відомості про офіційних опонентів та рецензентів

Офіційні опоненти

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Іваніна Вадим Віталійович

2. Vadym V. Ivanina

Кваліфікація: д. с.-г. н., професор, 06.01.04

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0002-9471-114X

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Інститут біоенергетичних культур і цукрових буряків
Національної академії аграрних наук України

Код за ЄДРПОУ: 00489780

Місцезнаходження: вул. Клінічна, Київ, 03141, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Національна академія аграрних наук України

Ідентифікатор ROR:

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Правдива Людмила Анатоліївна

2. Liudmyla A. Pravdyva

Кваліфікація: д. с.-г. н., доц., 06.01.09

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0002-5510-3934

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Білоцерківський національний аграрний університет

Код за ЄДРПОУ: 00493712

Місцезнаходження: пл. Соборна, Біла Церква, Білоцерківський р-н., 09100, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

Рецензенти

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Рассадіна Ірина Юріївна

2. Iryna Y. Rassadina

Кваліфікація: к. с.-г. н., доц., 06.01.04

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0002-6680-6803

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Уманський національний університет

Код за ЄДРПОУ: 00493787

Місцезнаходження: вул. Інститутська, Умань, Уманський р-н., 20301, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Любич Віталій Володимирович

2. Vitalii V. Liubych

Кваліфікація: д. с.-г. н., професор, 06.01.15

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0003-4100-9063

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Уманський національний університет

Код за ЄДРПОУ: 00493787

Місцезнаходження: вул. Інститутська, Умань, Уманський р-н., 20301, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

VIII. Заключні відомості

**Власне Прізвище Ім'я По-батькові
голови ради**

Яценко Наталія Василівна

**Власне Прізвище Ім'я По-батькові
головуючого на засіданні**

Яценко Наталія Василівна

**Відповідальний за підготовку
облікових документів**

Коротеев Микола Анатолійович

Реєстратор

Юрченко Тетяна Анатоліївна

**Керівник відділу УкрІНТЕІ, що є
відповідальним за реєстрацію наукової
діяльності**

Юрченко Тетяна Анатоліївна